

Vård och omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning, enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL

Statistikår: 2008, 30 juni (mättdag)

SO0309 och SO0310

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggnings och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	4
1.1	Statistiska målstorheter	4
1.1.1	Objekt och population.....	4
1.1.2	Variabler.....	4
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	5
1.1.5	Referenstider	5
1.2	Fullständighet	5
B.2	Tillförlitlighet.....	5
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning.....	6

2.2.3	Mätning	6
2.2.4	Svarsbortfall	6
2.2.5	Bearbetning	6
2.2.6	Modellantaganden	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	7
B.3	Aktualitet	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet	7
4.1	Jämförbarhet över tiden	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	7
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	7
5.1	Spridningsformer	7
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	8
5.5	Upplýsningstjänster	8

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Socialtjänst

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Äldre- och handikappomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Socialstyrelsen
Postadress: 106 30 Stockholm
Besöksadress: Rålambsvägen 3
Kontaktperson: Lena Janzon
Telefon: 075-247 4052
Telefax: 075-247 3563
E-post: Lena.Janzon@Socialstyrelsen.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	SCB, 701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Alf Pettersson
<i>Telefon:</i>	019-17 63 32
<i>Telefax:</i>	019-17 70 80
<i>E-post:</i>	Alf.pettersson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgifterna samlas in med stöd av lagen (2001:99) om den officiella statistiken och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, vilket innebär skyldighet att lämna de efterfrågade uppgifterna.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallringsföreskrifter finns i RA-MS 2001:40 (Riksarkivets myndighetsspecifika föreskrift). Det innebär att registret inte gallras.

A.9 EU-reglering

Finns ej.

A.10 Syfte och historik

Syftet med statistiken är att belysa omfattningen av vissa kommunala insatser enligt socialtjänstlagen. Statistikåret 2007 införde Socialstyrelsen en personnummerbaserad uppgiftsinsamling som underlag för officiell statistik om äldre- och handikappomsorgen. För statistikåret 2008 görs två uppgiftsinsamlingar, varav den första avser en viss mättdag, den 30 juni 2008, och den andra avser hela andra halvåret 2008. Denna beskrivning av statistiken gäller mätningen per den 30 juni 2008. För statistikåren 1994-2006 baserades statistiken på mängduppgifter som till viss del hade ett likartat innehåll som 2007 och 2008 års statistik. Åren dessförinnan, dvs. fram till 1994, ansvarade Statistiska centralbyrån för officiell statistik om äldre- och handikappomsorg.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används i första hand som underlag för nationell uppföljning och utvärdering, för jämförelser mellan kommuner och som allmän information.

A.12 Uppläggnings och genomförande

Uppgifterna samlades in via datafiler som kommunerna skickade till SCB via en uppgiftslämnarsida på Internet. För att kunna lämna uppgifterna använde kommunerna unika användarnamn och lösenord vid inloggning på sidan. Uppgiftsinsamlingen är en totalundersökning med mättag den 30 juni 2008 samt för vissa variabler juni månad. Samtliga personer som hade biståndsbeslut om någon av de efterfrågade insatserna den 30 juni ingår i populationen.

A.13 Internationell rapportering

Förekommer inte.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

En omläggning till en fortlöpande registrering av uppgifter i kommunerna sker från och med den 1 juli 2008 samtidigt som uppgiftslämnandet kommer att ske halvårsvis till Socialstyrelsen. Omläggningen den 1 juli 2008 innebär även en utökad mängd variabler.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Uppgiftsinsamlingen från kommunerna per den 30 juni 2008 om insatser enligt SoL inom äldre- och handikappomsorgen är den andra i ordningen som avser personnummerbaserade uppgifter. Den första avsåg mättag den 1 oktober 2007. Kommunernas förberedelser och kännedom om villkoren för uppgiftsinsamlingen 2008 var betydligt bättre än året innan och uppgiftslämnandet genomfördes lättare och snabbare.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Personer som var beviljade viss insats enligt 4 kap. 1 § SoL

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen består av samtliga personer som i Sverige var beviljade någon eller flera av specificerade insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453). Objekten är var och en av dessa personer som utgör målpopulationen.

1.1.2 Variabler

- Kommunkod
- Kommunens stadsdelskod, nämnd eller motsvarande
- Brukarens personnummer
- Brukaren bor den 30 juni i ordinärt boende

- Brukaren bor den 30 juni i särskilt boende
- Brukaren bor den 30 juni i annat boende
- Brukaren bor den 30 juni i enpersonshushåll
- Brukaren har den 30 juni biståndsbeslut om hemtjänst
- Antal beviljade/beräknade hemtjänststimmar per månad
- Beslutet om hemtjänst avser service
- Beslutet om hemtjänst avser personlig omvårdnad
- Beslutet om hemtjänst avser ledsagning
- Beslutet om hemtjänst avser avlösning av anhörig i hemmet
- Beslutet om hemtjänst avser matdistribution
- Brukaren har den 30 juni biståndsbeslut om boendestöd
- Antal beviljade/beräknade boendestödstimmar per månad
- Brukaren har den 30 juni biståndsbeslut som avser trygghetslarm
- Brukaren har den 30 juni biståndsbeslut som avser dagverksamhet
- Brukaren har den 30 juni biståndsbeslut som avser korttidsvård/-boende
- Brukaren har den 30 juni biståndsbeslut som avser kontaktperson/kontaktfamilj
- Brukaren har den 30 juni biståndsbeslut som avser annat bistånd inom äldre- eller handikapp omsorg

1.1.3 Statistiska mått

Antal personer med respektive insats, antal personer med respektive insats i förhållande till antal personer i befolkningen.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Redovisning görs för riket, län och kommun. Vidare har redovisning gjorts fördelat på åldersgrupper och i vissa fall kön.

1.1.5 Referenstider

Socialtjänstinsatserna gäller beviljade insatser den 30 juni 2008. Antal hemtjänst- och boendestödstimmar gäller per månad.

1.2. Fullständighet

Statistikens variabelinnehåll har utformats med hjälp av användare och ämnes-sakkunniga på Socialstyrelsen. Dock belyser statistiken enbart beslut som var giltiga den 30 juni 2008 (tvärsnittsmätning för den aktuella dagen).

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten och den statistiska kvaliteten i de insamlade uppgifterna kan variera mellan olika kommuner. Kvaliteten är förknippad med bl.a. hur väl kommunernas IT-system anpassats för registrering och uttag av uppgifter, hur

olika insatser definieras och avgränsas i kommunerna, hur rutiner för registreringen av uppgifterna fungerar och noggrannheten i behandlingen av uppgifterna både i kommunerna och på Socialstyrelsen. Socialstyrelsen bedömer att tillförlitligheten är tillräckligt god för statistikens avsedda användning.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Totalundersökning, inget urvalsförfarande föreligger.

2.2.2 Ramtäckning

Täckningsfel innebär antingen att personer som ingår i populationen inte finns med i registret (undertäckning) eller att personer som inte ingår i populationen ändå finns med i registret (övertäckning). Täckningsfel kan förekomma i statistiken utan att detta kan kvantifieras. Till exempel ingår personer (med SoL-insats) med psykisk funktionsnedsättning i målpopulationen men inte personer (med SoL-insats) med sociala problem. En viss insats kan dock vara densamma för båda dessa grupper. Biståndshandläggarna i kommunerna sätter inte diagnos för de personer som beviljas insats. Därmed kan t.ex. en person som utifrån en medicinsk bedömning skulle klassificeras ha en psykisk funktionsnedsättning kunna bedömas som en person med sociala problem. Enligt definitionen för målpopulationen ska en person som beviljas insats pga. sociala problem inte ingå i statistiken, och en övertäckning kan uppstå enligt detta exempel. En motsvarande risk för undertäckning finns också.

2.2.3 Mätning

Mätfel kan ha uppstått eftersom mätmetoden (personnummerbaserad uppgiftsinsamling) bara har använts en gång tidigare (2007) för detta statistikområde. Det kan t.ex. ha inneburit att kommunernas IT-system för registrering och uttag av uppgifter om SoL-insatserna inte var helt anpassade och funktionella för detta syfte. Vidare kan mätinstrumentet ha bidragit till mätfel eftersom Socialstyrelsens förklaringar, instruktioner och definitioner kan ha misstolkats.

2.2.4 Svarsbortfall

Samtliga kommuner har lämnat uppgifter avseende SoL-insatser. Däremot förekommer partiella bortfall för vissa variabler. Det gäller i huvudsak:

- om brukaren bodde i enpersonshushåll eller inte den 30 juni 2008
- om hemtjänstbeslut avsåg service eller personlig omvårdnad eller båda alternativen samtidigt
- antal boendestödstimmar per månad.

Dessa partiella bortfall har medfört att variablerna inte har redovisats i statistiken, antingen överhuvudtaget eller för den/de kommuner som berörts respektive på läns- och riksnivå. Någon bortfallskomplettering av saknade uppgifter har inte gjorts.

2.2.5 Bearbetning

I bearbetningen av kommunernas lämnade uppgifter har kontroll gjorts för giltiga variabelvärden och logiska kontroller mellan uppgifter, samt dublett-

kontroll och matchning mot aktuellt befolkningsregister. Personer som var avlidna eller utflyttade vid mättidpunkten har därvid rensats bort ur registret innan statistikbearbetningen gjordes.

2.2.6 *Modellantaganden*

Vid misstankar om bortfall eller vid kvarstående fel efter genomförda rättningar har berörda uppgifter/variabler utgått ur statistikredovisningen. Inga modellantaganden har gjorts.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Förekommer ej

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Denna beskrivning avser redovisning för den aktuella mättidpunkten den 30 juni 2008. I en fortsatt statistikredovisning, fr.o.m. den 1 juli 2008, kommer en halvårsvis publicering att införas.

3.2 Framställningstid

Cirka åtta månader från mätdatumet.

3.3 Punktlighet

Publiceringen skedde enligt tidplan.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Personnummerbaserad statistik infördes för statistikåret 2007. Det är inte lämpligt att göra jämförelser bakåt i tiden p.g.a. ny mätmetod och förändringar i informationens innehåll och definitioner.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publicerades i rapporten "Äldre – vård och omsorg den 30 juni 2008" samt i rapporten "Personer med funktionsnedsättning – vård och omsorg den 30 juni 2008". Rapporterna finns tillgängliga på Socialstyrelsens hemsida <http://www.socialstyrelsen.se>. Utskrift av rapporten kan beställas från webbutiken eller Socialstyrelsens kundtjänst, 120 88 Stockholm. Fax 08-779 96 67, e-post Socialstyrelsen@strd.se, ange artikelnummer 2009-125-2 för "Äldre – vård och omsorg den 30 juni 2008" och artikelnummer 2009-125-3 för "Personer med funktionsnedsättning – vård och omsorg den 30 juni 2008".

5.2 Presentation

5.3 Dokumentation

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar på registret kan utföras. Uppgifterna i registret är sekretesskyddade enligt lag. Tillgång till registerdata kan dock ges efter särskild prövning hos Socialstyrelsen.

5.5 Upplysningstjänster

Lena Janzon, Statistikenheten, Socialtjänstavdelningen, Socialstyrelsen.

Telefon: 075 247 4052

Simon Lind, Statistikenheten, Socialtjänstavdelningen, Socialstyrelsen.

Telefon: 075-247 3355

Marie Linder, Statistikenheten, Socialtjänstavdelningen, Socialstyrelsen.

Telefon: 075-247 3231